

МУЗЕЈ АФРИЧКЕ УМЕТНОСТИ
ЗБИРКА ВЕДЕ И ДР ЗДРАВКА ПЕЧАРА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2024. ГОДИНУ

1. ЛИЧНА КАРТА УСТАНОВЕ

- Назив, седиште: **МУЗЕЈ АФРИЧКЕ УМЕТНОСТИ - ЗБИРКА ВЕДЕ И ДР ЗДРАВКА ПЕЧАРА**, Андре Николића 14, Београд

- одговорно лице: др Марија Алексић, директор

- шифра делатности: **92521**

- матични број : **7068964**

- ПИБ: **100220549**

- бр. рачуна: **840-1620-21**

- Управни одбор: председник Соња Лапатанов, чланови Мартин Ердеш, Маријана Ђурић, Дуња Хацић, Милица Јосимов.

- Надзорни одбор: председник Марко Јелић, чланови др Љиљана Манић, Милица Наумов.

На предлог Министарства културе, 17. фебруара 2023. године Влада Србије донела је одлуку 022-1276/2023 о преносу оснивачких права над Музејом афричке уметности са града Београда на Републику Србију. Ова по много чему јединствена установа отворена је за јавност 1977. године након званичног даривања афричке збирке Печар граду Београду. У основи фонда МАУ је поклон збирка Веде и др Здравка Печара. Печар је скоро две деценије био југословенски амбасадор у Малију и Гани, са надлежношћу над суседним афричким земљама. Током боравка у Африци, Здравко Печар и његова супруга Веда Загорац посвећено и информисано су градили збирку афричке уметности чију основну концепцију Београђани и дан данас могу да посведоче на сталној поставци Музеја. Више него реликт из прошлости, у питању је трајно сведочанство о односима, грађењу веза и покушају креирања једне другачије слике о Африци. Имајући већ тада у виду колонијалну историју западњачког начина колекционирања афричке уметности, односно, свесни неопходности креирања једног другачијег музеја – динамичног културног центра и места размене знања и дружења – и сами оснивачи, а потом и музејски кустоси су се трудили да кроз изложбе и различите едукативне програме развију међу становницима Београда, Србије и њихових посетилаца љубав према традиционалној и савременој афричкој уметности. Збирке МАУ су током 45 година рада допуњаване поклонима других људи нашег порекла, донацијама афричких држава и њихових државника и стваралаца, као и откупима. Овај музеј сведочи о немерљивим стваралачким потенцијалима народа Африке, али и о креативном преплету афричке културе са нашом. Он чува, негује и афирмише и драгоцену историјску сведочанства о дипломатским везама Југославије и Србије са Африком и њеним државама и народима. Након преузимања, током фебруара и марта 2023. године извршено је неопходно усклађивање основних аката, Статута, правилника и процедура како би установа могла да настави са реализацијом планираних програма и других, свакодневних активности. Агенција за привредне регистре донела је Решење БКУ 253/2023 од 21.02.2023. године којим се врши упис Музеја у Регистар установа културе и Решење БКУ 287/2023 од 27.02.2023. године којим се усваја регистрациона пријава и региструје се у Регистар установа културе промена података о установи културе (упис Статута број 49 од 24.02.2023. године и упис Републике Србије – Владе РС као оснивача Музеја).

2. ПОДАЦИ О ОБЈЕКТУ

а) подаци о простору који установа користи

- укупна квадратура: укупна површина 2.105,34м², корисна површина 1.157м².
- стална изложбена поставка 499м², мала сала 92м²
- депо 1: 25,49м², депо 2: 25,72м²

- стање простора и опреме (кратак опис)

Имајући у виду изузетно лоше свеукупно стање објекта и вишегодишње проблеме са прокишњавањем, грејањем, влагом, инсталацијама и друго, 2016. године, на предлог тадашњег градоначелника Синише Малог, објекат Музеја афричке уметности сврстан је у План приоритетних пројеката за инвестиције у области културе за 2017. годину, чиме започиње дугогодишњи процес израде Пројектне документације за санацију, адаптацију и реконструкцију са доградњом. Изради пројектне документације претходио је низ административно-правних процедура, између осталих: разрешење захтева за реституцију, решење о озакоњењу, укњижба и упис у катастар, пренос и упис права јавне својине објекта и земљишта на Град Београд, расписивање тендера за пројектанта, додела уговора фирми „Н-Мартин Пројект“ д.о.о. из Новог Сада, све до последњег корака, издавања Грађевинске дозволе 26.12.2022. године. Средства за израду пројектне документације и за извођење радова била су обезбеђена у буџету Града Београда/Секретаријата за инвестиције за период 2019-2023, Протоколом о реализацији пројеката и програмских активности потписаним 2019. године између Секретаријата за културу и Секретаријата за инвестиције. У периоду од 2015. до 2022. на објекту су континуирано спровођени радови мањег обима у склопу редовног одржавања, а у складу са тренутним могућностима и средствима која су издвојена из буџетских и сопствених прихода Музеја. Већа улагања у објекат и опрему нису била могућа имајући у виду чињеницу да је објекат потписаним протоколом предвиђен за целокупну реконструкцију. Из сопствених прихода обезбеђена су средства за обнову сталне поставке током 2017. године, у склопу обележавања јубилеја – 40 година од оснивања: извршена је санација дотрајалих постамената, замена стаклених витрина, комплетна дигитализација и штампа фотографија и пратећих легенди, у складу са ауторским дизајном Слободана и Савете Машић. Средства добијена на конкурсима Министарства културе употребљена су за фазно уређење и опремање два музејска депоа и конзерваторске лабораторије: компактус база и полице, дигестор, систем за аноксију. Крајем 2022. године, након обилних падавина отпао је део таванице изнад улаза у Музеј, а влажење се наставља након сваке кише. Средства за санацију кровних тераса и заустављање даљег прокишњавања нису одобрена, пошто је почетком 2023. године било планирано исељење и почетак реконструкције. Након преноса оснивачких права са Града на Републику, уследио је низ састанака између Министарства културе и Секретаријата за инвестиције како би се утврдили даљи кораци неопходни за успешно окончање пројектне документације и пренос јавне својине над објектом. Секретаријат за културу града Београда предао је целокупну Пројектну документацију за реконструкцију Музеја афричке уметности Министарству културе 17. октобра 2024. године.

Имајући у виду да се у Београду у години када Музеј обележава значајан јубилеј – пола века од оснивања, одржава и најзначајнија светска изложба „Експо 2027“, сматрамо да је од националног значаја да се до тада успешно оконча реконструкција објекта МАУ и да он буде репрезентативан учесник пратећих програма ове манифестације.

- начин грејања: сопствено грејање – котларница на лож уље

3. ПОДАЦИ О ЗАПОСЛЕНИМА – СТАЊЕ НА ДАН 31.12.2024. ГОДИНЕ

Правилником о организацији и систематизацији послова у Музеју бр. 68 од 13. марта 2023. године, предвиђено је 13 извршилаца. На дан 31.12.2024. године Музеј је имао 11 запослених на неодређено време и једну запослену на одређено време – на радном месту директора. У 2024. години није било запослених којима је престао радни однос. У 2024. години у Музеју је заснован радни однос са 3 извршиоца на неодређено време – радна места за послове под ред. бр. 2, Секретар републичке установе – руководиоца Одељења за опште и финансијско-рачуноводствене послове (високо образовање), за послове под ред. бр. 3, Дипломирани економиста за финансијско-рачуноводствене

послове (високо образовање) и за послове под ред. бр. 4, Самостални финансијско-рачуноводствени сарадник (виша стручна спрема). Упражњено је радно место на пословима под редним бројем 6, Референт за заштиту од пожара, средње образовање.

4. ФИНАНСИЈСКИ И ПРАВНИ ПОСЛОВИ

Урађен је Завршни рачун Музеја за 2023. годину.

Редовно су подношене и овераване периодичне (кварталне) пореске пријаве о обрачунатом и пријављеном ПДВ-у.

Вршена су редовна финансијска усаглашавања са Министарством културе, а нарочито у време ребаланса буџета Републике Србије.

Реализоване су током године и све неопходне измене (умањења и повећања) апропријација по економским класификацијама и подношени захтеви за повећање квота на одређеним ек. класификацијама и изворима средстава.

Попуњени су и достављени обрасци СВИ1 и СВИ 2 – структура вредности имовине Републичкој дирекцији за имовину.

Урађен је комплетан Предлог Финансијског плана Музеја за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, који је достављен Министарству културе до назначеног рока.

Извршени су обрачуни и исплате зарада, уговора о обављању привремених и повремених послова, уговора о делу и ауторским хонорарима, извршена плаћања и ликвидација свих приспелих рачуна, предати пазари и извршене све радње у вези са девизним плаћањима. Извршен је унос података на порталу Регистра запослених.

Реализована је сагласност по основу Закључка Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, 51 Број: 112-8031/2024 од 28.08.2024. године. Надевеним закључком дата је сагласност Музеју за пријем у радни однос на неодређено време за укупно 3 (три) извршиоца од којих су два извршиоца са високом стручном спремом и један извршилац са вишом стручном спремом.

Уговори о раду на неодређено време су закључени са извршиоцима на следећим радним местима: дипломирани економиста за финансијско-рачуноводствене послове; секретар републичке установе – руководилац Одељења за опште и финансијско-рачуноводствене послове; самостални финансијско-рачуноводствени сарадник.

5. ПРОГРАМСКИ ДЕО

1. СТРУЧНА ДЕЛАТНОСТ

1.1. Обрада фотографске збирке и медијатеке МАУ

Током 2024. године обављена је даља набавка, дигитализација и обрада фото-архива, као и допуна медијатеке коју чине музички и филмски записи. Уз иницијалну збирку визуелног и звучног материјала, МАУ је препознат као простор вредне допуне музејског

фото-архива кроз прилив драгоцене грађе из породичних и приватних збирки.

Такође, у оквиру стручне обраде дигитализоване грађе фото-архива МАУ настављен је процес инвентарисања дигитализованих садржаја доделом бројева и рад на атрибуцији фото-грађе (аутор, порекло, садржај и други елементи описа), који су неопходни као улазни подаци за даљи развој базе за претрагу и преглед дигитализоване фото-грађе. Такође, започет пројекат дигитализације је настављен кроз континуирану презентацију ове грађе на сајту www.digimau.org. План је да се на платформи која се превасходно базира на иницијалној збирци Печар постепено представе и друге збирке попут збирке фотографија Коломана Трчке.

1.2. Ревизија збирки и фондова МАУ, евалуација садржаја збирки, стручна обрада

Ревизија музејских збирки која је започета 2021. године, настављена је и током 2024. године. Ревизија у оквиру стручне делатности обухватила је проверу и допуну скупа података о предметима из музејских збирки, укључујући фотографије предмета, податке о њиховој набавци и класификацију у односу на одређену друштвену, културну и/или уметничку праксу, као и о очуваности и потреби за конзерваторским третманом.

Након спроведеног пописа стања и допуне података о предметима у музејском фонду, настављено је са класификацијом предмета, премештањем у одговарајуће збирке или/и отписом из инвентара. Евалуација садржаја збирки је дуготрајан, континуиран и комплексан посао који обухвата читаву музеолошку делатност, полазећи од прикупљања значајних извора података о предметима из стручне и научне литературе (највећим делом објављене на енглеском и француском језику), успостављања сарадње са домаћим и иностраним стручњацима, научницима и познавацима одређене области, до утврђивања и сагледавања њихове функције и значења спровођењем истраживања у културној средини из које потичу – међу носиоцима одређене друштвене/културне/уметничке праксе.

1.3. Стручна обрада индустријских канга и батик тканина

Истраживачки пројекат „Интерпретација канга и китенге тканина“ покренут 2022. године, аутора Александре Продановић Бојовић, вишег кустоса/кустоса Збирке тканина, бави се испитивањем два посебна типа индустријских тканина, чија употреба и производња је изузетно распрострањена у савременом одевању афричког становништва, чинећи део међународне историје производње, трговине, као и локалних култура одевања. У оквиру наставка пројекта савременог одевања у Африци, настављена је даља стручна обрада набављених индустријских тканина из Африке – канга тканина са свахили натписима и штампаних батик тканина, али и нових предмета који се везују за одевање и друге ткане предмете.

1.4. Лични фонд Веде Загорац и др Здравка Печара

Приликом започетог процеса на обради документације из Личног фонда Веде Загорац и др Здравка Печара, разрађена је структура архивске грађе, како би што исцрпнији подаци олакшали рад корисницима са архивским материјалом. За сада су обрађене целине које се односе на Алжир, Мали и Гану, а потом и грађа која се односи на оснивање Музеја, рад Радио Југославије, као и Комитета за сарадњу радиодифузних организација несврстаних земаља. Тренутно је расположиво 27 архивских кутија.

1.5. Стручна обрада церемонијалних штапова и махалица из збирке МАУ

Поред практичне намене, у традицији многих афричких култура јужно од Сахаре штапови и махалице имали су церемонијални значај као одличја истакнутих појединаца у заједници. Стручна обрада изабраних предмета заступљених у збиркама Музеја – из Нигерије, Конга, Танзаније и других држава подсахарске Африке – има за циљ истраживање и тумачење симболичких мотива којима су церемонијални штапови и махалице често украшени, као и њихових значења и функција (реализација: Марија

Милош, виши кустос).

1.6. Стручна обрада фото-документарне грађе Бранка Р. Марјановића

Бранко Р. Марјановић, сниматељ Филмских новости, као члан експедиције која је из Београда кренула пут Кеније теренским возилом марке Фиат (1962/63. године), оставља богату архиву фотографског и видео материјала уз дневник који је темељно и предано водио током пута који је трајао годину дана. Његов наследник, син Павле Марјановић, професионални фотограф, са кустосима МАУ одмотава сећања на 1962/63. годину.

За потребе организовања будуће изложбе која ће бити посвећена овом подухвату, неопходно је као део прве фазе рада претходно обрадити овај материјал што подразумева дигитализацију, стручну - музеолошку и дизајнерску обраду грађе и каснију израду делова ове богате архиве за потребе излагања. Овај породични архив биће укрштен са другим, могућим архивама у институцијама попут Филмских новости, Радио Београда и Југословенске кинотеке. Материјал обухвата фото-албуме, негативе, филмске траке, звучне записе и књишку грађу.

2. НАУЧНА ДЕЛАТНОСТ

2.1. Научна обрада канга тканина

Према пројекту започетом у 2022. години, музејска збирка тканина се проширује набавком индустријских тканина из Африке које карактеришу савремено одевање афричких људи. Током 2024. године, посебан нагласак је био на набавци и проучавању специјалних индустријски штампаних тканина из источне Африке под именом канга, које су потекле са Занзибара. Настављен је откуп канга тканина и њихова научна обрада. Ове тканине које чине неизоставан део одевног репертоара женске популације Свахили обале, специфичне су по изрекама на свахили језику које се налазе у централном оквиру тканине, а потичу из народног усменог предања, као и из савремене лирске/музичке продукције острвске свахили културе (Танзанија – Занзибар, Кенија – Ламу и сл.). Веома су вредне за истраживање јер откривају богатство савремене усмене поезије из популарне музичке продукције и примену тог језичког корпуса у култури невербалне комуникације становништва Свахили обале – међу члановима заједница, пријатељима, члановима породице итд. Тканине одражавају културне и моралне вредности, структуру породичних односа, начин регулисања комуникације и решавања међуљудских конфликта у јавном и приватном простору, али се користе и као невербални одевни медиј за потврђивање политичког и националног идентитета, комеморацију важних друштвених момената и томе слично. Научно истраживање тканина је наставак пројекта „Интерпретација канга и китенге тканина“ аутора Александре Продановић Бојовић, вишег кустоса/кустоса збирке тканина. У истраживање и научно тумачење укључени су и културни стручњаци из Кеније и Танзаније (где су ове тканине највише заступљене), на нивоу сарадње са институцијама и појединцима са којима је Музеј већ успоставио контакте, и преко њих са новим институцијама и стручњацима у тим земљама. Такође, наставиће се бележење изјава информаната афричког порекла из локалне заједнице (Африканаца који бораве и студирају у Србији) као носилаца и конзумента популарне афричке културе.

2.2. Научно-истраживачки пројекат: Префабрикација солидарности: Систем „ИМС Жежељ“ у Анголи, Куби и Југославији

Систем префабриковане градње „ИМС Жежељ“ се посматра као оквир за истраживање улоге архитектуре у изградњи мреже солидарности у Покрету несврстаних. Систем је развијен у београдском Институту за истраживање материјала 1957. године за потребе обнове и развоја Југославије и заснивао се на, за то време неуобичајеној скелетној префабрикацији, која је омогућила знатну флексибилност у пројектовању како унутрашње организације, тако и фасада зграда. У Југославији се користио у изградњи десетина хиљада станова, највише на Новом Београду, али и на многим другим местима. Поред тога, систем „ИМС Жежељ“ је извожен широм света, нарочито у несврстане

земље. Значајну примену имао је на Куби, где је стигао касних шездесетих година као техничка помоћ у отклањању последица катастрофалног урагана. Одатле је даље извожен у Анголу као део кубанске помоћи земљи после стицања независности, с тим што су у његовој примени у Анголи учествовали и југословенски стручњаци. Глобалне путање система тако су биле вишеструке и сложене, и заједничка им је мотивација била постколонијална солидарност. Истраживање има за циљ објављивање резултата у форми изложбе планиране за 2025. годину која ће пратити поменуте путање ради успостављања „тријалога“ између неких од кључних локација на којима је он коришћен, повезујући Југославију, Кубу и Анголу. Посебна пажња биће посвећена различитим начинима на које је технологија на тим местима примењивана, адаптирана и настањивана, што ће бити приказано преко цртежа, архивских фотографија и новог фотографског и видео материјала. Кроз снимљене интервјуе осветлиће се и личне приче оних који су учествовали у глобалној циркулацији система ИМС Жежељ: архитеката, инжењера, урбаниста и других. Реч је о међународном истраживачком пројекту који повезује различите институције и реномиране појединце: Владимира Кулића, историчара архитектуре и кустоса, редовног професора Ајова Стејт Универзитет, САД; Јелицу Јовановић, историчара архитектуре и специјалисткиње за заштиту модерног наслеђа, докторанта на Техничком Универзитету у Бечу, Аустрија; Весну Павловић, уметницу, редовног професора, Вандербилт Универзитет, САД; Фредо Ривера, историчара уметности, Гринел колеџ, САД, као и кустосе МАУ, Ана Кнежевић и Емилиа Епштајн (МАУ).

3. КОНЗЕРВАЦИЈА

Конзерваторском ревизијом установљени су предмети првог приоритета за конзерваторске третмане. У току 2024. настављена је конзервација предмета од мешовитих материјала – метала, текстила, дрвета и др.

За потребе конзерваторских третмана обезбеђени су материјали за конзервацију и превентивну заштиту. Континуираним унапређивањем услова чувања и излагања предмета доприносимо њиховом бољем очувању, смањујући потребу за конзерваторским третманима.

4. НАБАВКА МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА

4.1. Откуп индустријских тканина канга и предмета повезаних са одевањем у источној Африци

У 2022. години започето је проширивање Збирке тканина МАУ индустријски произведеним материјалима. Збирка се састојала највећим делом из ручно тканих или ручно осликаних и аплицираних тканина, а набавка нових тканина је била спорадична и несистематска. Због тога се указала потреба за систематским проширивањем збирке, како би збирка веродостојније одражавала савремене токове текстилне производње, односно естетске и одевне праксе у Африци. Проширивање је покренуто у оквиру истраживачког пројекта „Интерпретација канга и китенге тканина“ 2022. године, аутора Александре Продановић Бојовић, вишег кустоса/кустоса Збирке тканина. Пројекат који је финансирао страни фонд, уз подршку Балканске мреже музеја, бавио се испитивањем два посебна типа индустријских тканина, чија употреба и производња је изузетно распрострањена у савременом одевању афричког становништва, чинећи део међународне историје производње, трговине, као и локалних култура одевања. У 2024. години настављено је проширивање Збирке тканина примерима памучних тканина канга из источне и јужне Африке које на себи носе наштампане изреке, и као такве представљају део културе Свахили заједница. Набављени су предмети који надопуњују културне праксе везане уз канга тканине и осветљавају њихово тумачење: поред канга тканина набављена је хаљина без рукава од канга тканина „јасмин“ дизајнера Farouque Abdela iz из Танзаније и мајица са аплицираним комадима канга тканине (свила-памук) дизајерке Christine Mhondo из Танзаније.

4.2. Откуп ауторског дела Исидоре Илић и Бошка Пространа „Доплгенгер“– двоканалног уметничког видео-рада под називом „Снимак пејзажа термита“ (едиција 1/5) чији је аутор уметнички дуо *доплгенгер*, за потребе проширења Збирке савремене уметности Музеја афричке уметности.

Снимак пејзажа термита (Видео | 2 канала | ХД (4:3) | 17'00" | колор | стерео | 2024). Комбинујући снимљени и архивски материјал, *доплгенгер* преиспитује репрезентацију „дубоке историје“ минерала и репрезентацију политичке историје XX века. *Снимак пејзажа термита* је есеј у којем аутори гледају слике прошлости рудара у социјалистичком друштву и пореде је са скривеном сликом рударења у капиталистичком друштву. Рад је приказан у оквиру 60. Октобарског салона, као део сегмента *Нада је дисциплина* који је био изложен у МАУ од 20.10. до 1.12.2024. године.

4.3. Откуп дела савремене уметности из земаља Африке, афричке дијаспоре, односно оних која проблематизују репрезентацију Африке

Након потписаног Уговора о позајмици (2022), током 2024. године реализован је откуп и укључивање у збирку савремене уметности триптиха Амине Зубир, уметнице која је учествовала на међународној конференцији „Антиколонијални музеј“ 2022. и том приликом направила рор-уп интервенцију у оквиру сталне поставке МАУ радовима Мамунија #1, #2, #3. Откупом поменутих радова стална колекција МАУ се развија у складу са дугорочним планом, усмерава се према истраживању, прикупљању, чувању и интерпретацији савремене уметности, као и према проблемима музејске (ре)презентације, ауторефлексивном теоријском промишљању и критичком размишљању о релацији уметника и музеја у савременом тренутку.

5. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

5.1. Гостујућа изложба „Египат у Музеју афричке уметности – мапирање културних контаката“ у Каиру

У сарадњи са Националним музејем египатске цивилизације у Каиру, планирана је гостујућа изложба Музеја афричке уметности. Ова изложба настоји да проблематизује теме културних додира, утицаја и размена између Србије и Египта, ослањајући се на историју самог Музеја, односно присутност египатског наратива у његовом раду од самих почетака до данас.

Дародавци Музеја, Здравко и Веда Печар, након Другог светског рата започињу своје животно и професионално путовање на афричком континенту, а једно од првих одредишта био је север Африке и Египат. Мада се идеја о стварању збирке и оснивању Музеја није још родила, већ тада се јављају прве везе дефинисане историјским тренутком који обележава зачетак стварања покрета несврстаних, а који ће битно одредити постојање једног оваквог музеја на овим просторима. Стога, боравак у Египту и сведочење о важним историјским тренуцима током 50-их година прошлог века, свакако јесу незаоставни део приче о оснивању МАУ и почетна тачка изложбе представљена кроз различит документарни материјал. Кроз изложбу је илустровано присуство Египта у МАУ, односно начини на који су одабирани и разматране теме које се на њега односе. Кроз документарну грађу истакнуте су теме које су истраживане у оквиру издања „Египат у сећању Србије“ (2011), изложбе „Под лупом – староегипатске збирке у музејима у Србији“ (2019), као и кроз низ едукативних програма и радионица који се односе на различите феномене из поља египтологије или традиционалне египатске технике израде керамике. Следећи хронолошки ток присуства Египта у МАУ, изложбом су мапирани сви они сегменти који се тичу наведених културних додира и како би се музејски посетиоци и шира јавност у Египту ближе упознали са постојањем, односно радом Музеја. Повезивање са другим међународним институцијама осим што доприноси већој видљивости Музеја, размени идеја и знања, представља први корак евентуалних будућих сарадњи и остваривања заједничких подухвата. Кустос изложбе: Милица Наумов.

Извршена је стручна обрада архивске грађе, припрема текста, лектура и коректура, превод, дизајн и штампа материјала за изложбу. У 2025. години биће реализована поставка изложбе у НМЕЦ-у у Каиру.

5.2. Отисак времена /The Imprint of Time – изложба Лане Васиљевић и Марије Ћалић

Изложба „Отисак времена“ у Музеју афричке уметности представља одабране радове две савремене уметнице – Лане Васиљевић и Марије Ћалић. Кроз интензивне процесе истраживања, интроспекције и преиспитивања сопствених сећања на Африку, уметнице стварају интимне, личне отиске у форми презентованих радова. Имајући у виду да важан аспект рада Музеја афричке уметности чини наклоњеност савременој уметничкој пракси – како уметника с афричког континента, тако и домаћих уметника који својим радовима реферишу на тему Африке – ова изложба још једна је у низу оних којима се музејски простор отвара за промишљања и дијалоге овдашњих аутора с „просторима“ афричког континента. Изложба је заснована на истраживању архива, односно сећања која су и лична и институционална. Два потпуно различита израза и приступа двеју уметница везује једна заједничка нит – док једна од њих креће од музејског архива као основе за своје стваралаштво, друга се у раду ослања на породичну архиву и корпус сећања која из ње извиру. Уметнице кроз свој рад исказују додир и у коначности створен отисак који настаје у сусрету њих самих с јавним односно приватним бележењем прошлости, тако што нас кроз интроспекцију и рекомпоновање уводе у сопствену реалност изнедрену овим поступцима. Тај новонастали отисак представља „завршни слој“ процеса стварања и било да се ослања на званичне или породичне историје поприма врло лични печат. Изложба је отворена 29. марта и трајала је до 19. маја, уз стручна и ауторска вођења сваке недеље уз програм „Недеља у МАУ“. Изложбу прати каталог, а кустоскиња је Милица Јосимов.

5.3. Здравко Печар – (Ауто)портрети

У 2024. години обележено је 30 година од смрти др Здравка Печара, историчара, партизана, ратног и редовног дописника бројних југословенских гласила, есејисте и директора Радија Југославије, амбасадора у афричким земљама и оснивача Музеја афричке уметности у Београду. До сада су лик и дело Здравка Печара спорадично и тематски обрађивани у неколико изложбених пројеката: Југословенска сведочанства о Алжирској револуцији – архивски омнибус, изложба и каталог, Музеј афричке уметности, 18. март – 11. јун 2023; 'Ово није рат' – Ослобођење духа и земље, у мастилу и на делу, Галерија Дома културе студентски град, Београд, 8–22. децембар 2021; Nyimra kor ndzidzi – ЧОВЕК НЕ МОЖЕ ОПСТАТИ САМ (Ре)концептуализација Музеја афричке уметности – збирке Веде и др Здравка Печара“, изложба и каталог, Музеј афричке уметности, 23. мај 2017 – 28. фебруар 2018. Текст историчара др Немање Радоњића из 2017. године под називом „Бубњеви револуције: Веда Загорац и Здравко Печар“ (издање МАУ), по први пут бележи биографију др Печара, која је касније додатно обрађена у посебном поглављу Радоњићеве докторске дисертације и књиге „Слика Африке у Југославији“ (2023). Имајући у виду познавање документација и архива Музеја афричке уметности, као и вишегодишње бављење новијом историјом Југославије, у 2024. години реализована је изложба и каталог под називом „Здравко Печар - (Ауто)портрети“. Кустоски тим изложбе: др Немања Радоњић, Емилиа Епштајн, др Ана Кнежевић и Лука Савчић.

5.4. 60. Октобарски салон – сегмент *Нада је дисциплина*

Јубиларно, 60. издање Октобарског салона одржало се од 20. октобра до 1. децембра, у организацији Културног центра Београда. Манифестацију су реализовала три међународна кустоска тима, а слоган овогодишњег издања гласио је: Шта остаје? / What's left? Где је и шта је простор за уметност и уметнике? Шта остаје — након што напустимо излагачке просторе? Шта доносе велике манифестације и шта остаје после њих — ...као пут, процес, континуитет, дисконтинуитет, циљ? Шта остаје после једне

изложбе? Затим, шта остаје — после свих сусрета? Уметника са уметницима, уметности са публиком, међународних и домаћих кустоса, простора са уметничким радовима? Одговоре и нова питања понудила су три кустоска тима кроз три кустоска концепта, што је куриозитет овогодишњег издања Октобарског салона. Лоренцо Балби (Lorenzo Balbi), директор Музеја модерне уметности у Болоњи – МАМбо, у сарадњи са Добрилом Денегри, историчарком уметности и кустоскињом, представио је концепт под називом Траг. Матју Пелијевр (Matthieu Lelièvre), кустос у Музеју савремене уметности у Лиону, у сарадњи са Маријаном Коларић, директорком Музеја савремене уметности у Београду, представио је концепт Естетика(е) сусрета. Трећи концепт, Нада је дисциплина, осмислиле су Лина Џуверовић, виши предавач и руководитељка студијског мастер програма Кустоски рад и колекције на Челси колеџу за уметности Универзитета уметности у Лондону, у сарадњи са Емилијом Епштајн и Аном Кнежевић, кустоскињама у Музеју афричке уметности у Београду, и Рафаелом Дражић, која је осмислила визуелни идентитет. Изложбени простори који су били отворени за јавност су: галерије Културног Центра Београда, Павиљон на Цветном тргу, Галерија Факултета ликовних уметности (ФЛУ), бивши клуб Академија, Галерија Удружења ликовних уметника Србије (УПУС), Галерија Савеза Удружења ликовних уметника Југославије (СУПУЈ), Салон Музеја града Београда, Музеј афричке уметности, излози Француског института и јавни простори у граду.

Посебан сегмент „Нада је дисциплина“, који су осмислиле Лина Џуверовић, и кустоскиње Музеја, Ана Кнежевић и Емилиа Епштајн, представио је радове уметника и колектива међу којима су: Адријан Мелис Соса, Даринка Поп-Митић, доплгенгер, И други (And Others): Уродњене политике и праксе уметничких колектива, Јелена Савић, Караван, Катрин Бем и Јелена Мицић, Килуанжи Кија Хенда, Мвана, Милица Дукић, Милица Ружичић, као и Читалачка група за феминистичко трајање (FDRG).

Ослањајући се на слоган афро-америчке активисткиње Марјам Кабе „Нада је дисциплина“, као и на наслеђе и друштвене вредности Покрета несврстаних, кустоскиње су сарађивале са уметницима, удружењима и грасрутс иницијативама унутар и изван сфере културе, како би уметност представиле као везивно ткиво у неговању солидарности и узајамне подршке. Уметници и колективи су користили своје процесе рада, могућности излагања и дискурзивних програма с циљем истраживања потенцијала суптилних микрополитичких уметничких чинова као механизма суочавања са тренутним експлоататорским и корпоративним преузимањима живота, репресивним и штетним политичким тенденцијама и еколошким проблемима.

Посебно треба издвојити да је одабиром кустоскиња Музеј афричке уметности по први пут узео учешћа у Октобарском салону, и то не само као излагачки простор, већ и кроз сам концепт, избор радова и уметника, теме и порука које се њима шаљу, као и интензивном комуникацијом са сталном поставком музеја и наслеђем које он баштини, остварио посебну и јединствену везу са Октобарским салоном као најважнијом манифестацијом савремене уметности код нас. Ова темељна веза и идеја базирана на концепту *Нада је дисциплина*, своју реализацију доживеле су у више галеријских и излагачких простора у самом центру града: галеријама ФЛУ, СУПУЈ, УПУС и Артгет.

У недељу, 1. децембра, у Галерији Факултета ликовних уметности додељене су награде 60. Октобарског салона, чиме је манифестација званично завршена, након шест недеља трајања. Три уметничке инсталације изложене у оквиру *Нада је дисциплина* освојиле су главну, другу и специјалну награду Октобарског салона, што представља посебан успех.

5.5. Тканине које говоре – изложба канга тканина

Канга или лесо тканине представљају веома препознатљив и важан одевни елемент на Свахили обали. Ове тканине су карактеристичне по изрекама на свахили језику које се налазе у централном оквиру тканине, а потичу из народног усменог предања, као и из савремене лирске/музичке продукције острвске свахили културе (Танзанија – Занзибар,

Кенија – Ламу и сл.). Такође репрезентују савремену индустријску производњу тканина Индије, Кине, Танзаније, Кеније и других земаља, па омогућују увид у трговачке и историјске додире Свахили обале са другим континентима и регионима. Тканине са својим натписима, и порукама које симболички преносе, одражавају културне и моралне вредности, структуру породичних односа, комуникацију и начин решавања међуљудских конфликта у јавном и приватном простору. Њихова прилагодљивост се огледа и у њиховој примени у сврху афирмације политичког и националног идентитета, комеморације важних друштвених момената и томе слично. Изложба се темељи на истраживању савремених одевних пракси у Африци, спроведеног у оквиру пројекта „Интерпретација канга и китенге тканина“ аутора Александре Продановић Бојовић, вишег кустоса. Тим пројектом је до сада остварена набавка једног броја канга тканина и реализовани су видео интервјуи са информантима из Кеније, Танзаније, Уганде итд, студентима и другим припадницима локалне афричке заједнице у Србији – носиоцима популарне афричке културе, на тему коришћења ових тканина. Планирано је да, поред приказивања предмета и видео записа, у изложбеној презентацији ове теме узму учешћа и афрички културни стручњаци и дизајнери, односно да се оствари сарадња са музејима и културним центрима из Кеније и Танзаније. Изложба је отворена 12. децембра 2024. године.

5.6. Гостујућа изложба о југословенском доприносу Алжирској револуцији у Алжиру

Изложба је посвећена Здравку Печару, као једном од кључних југословенских протагониста који су као политички и друштвени изасланици допринели алжирској борби за независност средином прошлог века. Имајући у виду друштвено-политичке и историјске околности, изложба свеодчи о темељима солидарности између Југославије и Алжира постављених за време алжирске деколонијалне борбе. Изложба се састоји пре свега из документације (новински исечци, фотографије и књиге), али и усмених историја, односно, видео интервјуа, што је чини лако преносивом и прилагодљивом захтевима различитих простора. Захваљујући сарадњи са Националним музејом бораца у Алжиру, Амбасадом Алжира у Србији и Амбасадом Републике Србије у Алжиру, припремљен је изложбени материјал погодан за представљање у различитим установама културе у Алжиру, а у склопу обележавања 70. годишњице од избијања Алжирске револуције (новембар 2024). Са циљем да подсети на југословенску солидарност и подршку алжирској борби за независност и заједничко антиколонијално наслеђе, Музеј афричке уметности, Амбасада Алжира у Србији, Друштво пријатеља Алжира, „Филмске новости“ и Удружење „Адлигат“, припремили су и издали и персонализовану поштанску марку на којој су портрети Здравка Печара и Стевана Лабудовића, а на вињети је фотографија Националног музеја бораца у граду Алжиру. У 2025. години биће реализована поставка изложбе у Алжиру.

6. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

6.1. „Савана зове“ др Здравка Печара

У контексту преиспитивања прошлости и реевалуације значаја рада оснивача МАУ, др Здравка Печара, сматрамо значајним остваривање издавачког пројекта публиковања његовог записа чији је оригинални наслов „Савана зове“. У 2024. години реализована је припрема и обрада текста, лектура, коректура, превод и дизајн. Публиковање овог ретког и вредног записа реализоваће се у 2025. години.

6.2. „Креативна збирка МАУ: сазнања, питања, утисци и идеје“

Интересовања наставника и ученика исказана приликом посета бројних школских група Музеју, али и шире јавности, полазиште су за припрему посебне музејске публикације, у штампаном и/или електронском облику, којом се указује на повезаност музејске едукације и образовања, као и на њихове резонанце у општој култури. Ова публикација осмишљена је као подстицај за учење и критичко размишљање, упознавање и стварање, уз ликовно и дизајнерско решење са изабраним мотивима из музејских збирки,

илустрацијама и интерактивним страницама, пратећим занимљивостима и текстовима о културним одликама и променама, и о музејској делатности. Публиковање ове збирке реализоваће се у 2025. години.

7. ИНФОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ

Развијање сајтова, прес-клипинг и медијски мониторинг, аудио-публикација

Током 2024. године настављен је рад на мапирању несврстаних обележја на сајту *nesvrstani.rs* и на реализацији ове специфичне базе података уношењем нових информација, након истраживања и успостављања сарадњи са различитим актерима широм несврстаног света, а посебно у сарадњи са новим сарадницима МАУ. Такође, мапа се оптимизује и уређује се превод свих постојећих и нових података на енглески језик, и продужава се њен хостинг и онлајн одржавање. Осим овог, континуирано се одржавају, унапређују и обогаћују и остали сајтови, мреже и платформе МАУ (*mau.rs*, *digimau.org*, *otisak.mau.rs*, *izi.travel/en/de05-muzej-africke-umetnosti-zbirka-vede-i-dr-zdravka-pecara*).

Прес-клипинг једне институције културе попут МАУ уједно представља богат и вредан архивски материјал. Његовим константним и темељним допуњавањем омогућава се свакодневни рад ПР-а музеја, планирање медијског покривања програма, али и истраживачки рад бројних студената који проучавају историјске аспекте рада Музеја афричке уметности. Прес-клипинг у савременом добу нешто је сложенија област управо због количине информација које се на дневном нивоу преносе, као и броја медија путем којих се то чини.

У 2024. години реализовано је снимање прве аудио-публикације МАУ која је преко музејског сајта доступна свима, „Тегови за мерење златног праха народа Акан“, ауторке Марије Милош. Познато је да се аудио-књиге/публикације користе као основно средство за учење, одн. унапређење течног говора код аудитивних, а посебно код слепих и слабовидих особа. Како би музејску издавачку делатност приближили свима, аудио-публикације ће моћи бесплатно да се слушају на сајту Музеја. Промоција аудио-публикације и разговор на тему доступности садржаја слепим и слабовидим особама одржана је 18. маја 2024.

8. ПРОГРАМИ ЕДУКАЦИЈЕ, АНИМАЦИЈЕ И ПОПУЛАРИЗАЦИЈЕ

- Програми за организоване групне посете

Програми за организоване групне посете МАУ обухватају стручна вођења кроз сталну поставку и текућу изложбу, као и едукативно-креативне радионице за децу. Развијена сарадња са наставницима, професорима, васпитачима и другим представницима различитих установа, омогућила је да организоване групне посете (различите институције, школе, факултети, васпитне и образовне установе, удружења) годинама уназад чине велики део укупног броја посетилаца Музеја, као и да рецепција музејске делатности у јавности поред широког обима оствари значај у просветним програмима.

- Свахили – језичке радионице

Музеј афричке уметности већ годинама организује циклус радионица свахили језика намењен одраслима, којег воде увек наставник – филолог (др Марија Панић) и наставник – матерњи говорник свахилија (Роуз Мутони Тумби). Свахили језичке радионице организоване су у два циклуса током године: пролећном и јесењем. Сваки циклус траје два месеца, у ритму од једном недељно, у трајању од 90 минута. Рад се обавља у групи од највише десет полазника и обезбеђује савладавање основа овог језика. Предавачи полазницима нуде интерактивно искуство учења језика чинећи да радионице буду како сазнајно садржајне, тако и забавне. Поред објашњавања граматике и упознавања са новим речима, предавачи користе и тзв. *role-play* поступак (играње улога у скечевима), којим учесници радионица на свахилију демонстрирају начине поздрављања, уче вештине ценкања при куповини, вежбају наручивање у ресторану и слично. Циљ

радионица није само да се савладају основе језика, већ да се у непосредном разговору са предавачима учесници упознају и са одређеним културолошким појавама и обичајима специфичним за подручја где се говори свахили. Програм организује Ивана Војт.

- МАУ за све, сви у МАУ – програм за старије особе

Музеј афричке уметности од 2015. године одржава бесплатан програм за старије особе. Сваког првог четвртка у месецу у термину 10-12ч, кустоси Музеја су ту да кроз разноврсне програме приближе сталну поставку, тематске изложбе, различите области афричке уметности и културе, као и историјат самог музеја и његову улогу у нашем граду. За старије суграђане организован је двочасовни програм који укључује презентације, вођења кроз поставке и креативне радионице.

- Недеља у МАУ

Програм Недеља у МАУ осмишљен је са циљем да се за појединачне, одрасле посетиоце, као и за децу која посећују Музеј са одраслима, понуде два сродна али различитим узрастима прилагођена програма, у редовном термину – недељом у 11 часова, што уједно одговара слободном времену већине грађана. Циклуси овог програма заснивају се већином на теми актуелне текуће изложбе (за вођења кроз изложбе и креативне радионице), а обухватају и студентска вођења кроз сталну поставку из програма „Практикум“.

- Ликовни конкурс за децу и младе

Први пут одржан 2014. године, Ликовни конкурс Музеја афричке уметности има за циљ да деци и младима приближи уметност и културе афричког континента, да подстакне њихову визуелну перцепцију, ликовно истраживање и изражавање, стварајући и негујући нове генерације музејске публике и љубитеља, познавалаца и поштовалаца Африке. Сваке године ликовни конкурси МАУ организују се за групне посете деце и младих, одржавају се у пролећном периоду, по завршетку конкурса организује се велика изложба радова у оквиру музејске манифестације „Афро фестивал“, а ауторима најбољих цртежа додељују се специјалне награде.

- Боје Африке - мини-курсеви за средњошколце

Од 2016. године Музеј афричке уметности организује током школских распуста бесплатан програм за ученике средњих школа који обухвата креативне радионице у трајању од пет дана и завршну изложбу радова. Овај програм МАУ осмишљен је као интензиван мини-курс на којем средњошколци, у своје слободно време на распусту, имају прилику да се баве креативним активностима, да покажу и стекну вештине и знања о техникама ликовне и примењене уметности и заната који су карактеристични и за традиционално и за савремено стваралаштво (керамика, графика, сликање, шивење, израда накита од перлица и конц...), као и да упознају симболизам, значења и колорит различитих ликовних мотива у афричким културама. У завршном делу програма, полазници упознају процес припреме изложбе и учествују у креирању поставке, а последњег дана програма одржава се свечано отварање изложбе радова насталих на креативним радионицама, додела потврда о учешћу и награда ауторима најбољих радова. Програм су осмислиле и воде Милица Јосимов, вајар/конзерватор, Марија Милош, виши кустос и Милица Наумов, кустос.

- Циклус предавања Иване Војт „Фризуром до слободе - настанак и опстанак афро кугле“ организован у сарадњи са Амбасадом САД у Београду и Америчким кутком у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу, у оквиру обележавања Месеца афроамеричке историје (23-29. фебруар 2024).

- У оквиру циклуса „Ангажована визуелна култура“ који се одржава у организацији Куће Легата у простору Легата Петра Лубарде, одржана трибина „Буђење Африке“ (Александра Продановић Бојовић) која реферише на истоимену слику Петра Лубарде,

посвећена Месецу афроамеричке историје (28. фебруар 2024).

- Пројекција филма и разговор са аутором Иваном Рамљаком, дугометражни документарни филм Ивана Рамљака „Ел Шат – нацрт за утопију“ из 2023. године. Овај филм говори о веома важном делу југословенске прошлости који је и данас део колективне меморије Далмације, а који памти евакуацију и живот великог броја Далматинаца у Египту током II светског рата (22. март 2024).

- Промоција књиге проф. др Милана П. Ракочевића „Тасилија – у потрази за сликом“, у издању Orion-Books Art. „Тасилија – у потрази за сликом“ књига је која говори о необичном путовању аутора на планину Tassili N'Ajjer (Тасилија) у Алжиру, у централном делу пустиње Сахаре (23. април 2024). Поред аутора, проф. др Милана П. Ракочевића, о књизи ће говорили архитекта Драгомир Ацовић, проф. др Миомир Петровић, издавач Драгорад Ковачевић и Милица Наумов.

- Предавање „Како читати афричку архитектуру - пример Адис Абебе, главног града Етиопије, као симбола моћи од Хајла Селасија до Абија Ахмеда“, предавач др Хана Рубинковска Аниол, у сарадњи са Пољским институтом (25. април 2024).

- Радионице „Куфамба“ представљају посебну прилику да се путем плеса упознају културе Мозамбика и савладају кореографије традиционалних плесова марабента и ксигубу. Воде Дониа Тембе Ђурић, историчарка и плесачица из Мозамбика, и Александра Гачић (од 13. маја до 3. јуна).

- Промоција прве аудио-публикације МАУ „Тегови за мерење златног праха народа Акан“, на промоцији говорили: Борис Дончић, уредник у студију за снимање аудио-књига Библиотеке Савеза слепих Србије, Владимир Јеленковић, наратор у Библиотеци Савеза слепих Србије, Марија Милош, виши кустос и Милица Јосимов, конзерватор (18. мај).

- Пикник у МАУ, 26. мај

- Предавање „Путевима хип-хоп мреже“, Александра Гачић, програм се одржава у оквиру манифестације Дани европске баштине 2024 (23. септембар)

- Путописно вече „Алжир – бисер Магреба“, у сарадњи са Амбасадом НДР Алжир у Београду, програм води Марко Јелић, председник Друштва пријатеља Алжира. Програм се одржава у оквиру манифестације Дани европске баштине 2024 (26. септембар).

9. БИБЛИОТЕКА

9.1. Набавка и евидентирање нових јединица у књижном фонду МАУ

У оквиру текуће године планиран је наставак набавке и евидентирања нових јединица у библиотечкој бази Нибис како би се квалитетно проширио библиотечки фонд МАУ. У фонд се, осим редовних музејских издања везаних за изложбену делатност и литературе која је поклон или резултат размене публикација са другим институцијама, прикључују и редовне годишње набавке књига. У том смислу се прати издаваштво у Србији и региструју нова издања која одговарају набавној политици музејске библиотеке. Она се пре свега заснива на савременој литератури везаној за нове музеолошке теорије и тумачења у домену излагања афричке уметности, али и антрополошке, историјске и друге студије афричких друштвених појава и феномена, као и преводе значајних књижевника овог континента.

I ПРОГРАМИ МЕЋУИНСТИТУЦИОНАЛНЕ И МЕЋУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

У 2024. години, један од приоритета и усмерење у раду Музеја биће даље развијања сарадње са сродним институцијама и експертима у региону, Европи и Африци. Сама сарадња поприма различите формате, од потписивања меморандума о сарадњи и размене знања кроз јавне и стручне онлајн програме (предавања), до планирања и реализације истраживачких изложби и сродних пројеката.

У 2024. г. овај сегмент рада подразумева:

- сарадњу са Културним центром Београда на међународној манифестацији 60. Октобарски салон (такође успостављена сарадња са Челзи универзитетом у Лондону);
- истраживачки пројекат са експертима са Државног универзитета Ајове и Вандербилт универзитета уметности (САД) у оквиру планираног научноистраживачког пројекта: „Префабрикација солидарности: Систем 'ИМС Жежељ'“ који ће имати своје фазе реализације у Анголи, Куби и Србији;
- развијање сарадње са Пољским институтом у Београду на предавањима и размени стручњака између две земље.

Када су у питању афричке земље, у 2024. години реализована је сарадња са Египтом (гостујућа изложба МАУ у Националном музеју египатске цивилизације у Каиру), а такође и са Алжиром (гостујућа изложба о југословнеском доприносу Алжирској револуцији), и Јужноафричком републиком (преговори о реализацији Афро фестивала 2024), Анголом (развијање мреже између МАУ кустоса, тима који ради на пројекту „Префабрикација солидарности“ и Нгојија Салукомба, координатора културних програма Гете института у Луанди).

У 2024. наставља се са редовном међуинституционалном сарадњом у земљи путем остваривања различитих сарадњи и програма: предавања, гостујућих изложби и томе слично. Програм гостујућих изложби у другим музејима и галеријама у земљи, „Путујући МАУ“, представља посебан сегмент рада на популаризацији различитих фондова МАУ који се остварује у формату гостујућих изложби у новим просторима, у градовима у земљи и у иностранству. На овај начин, музеј представља свој рад и изван зидова самог музеја и успоставља комуникацију са много широм публиком и улази у потенцијалне нове сарадње са другим институцијама. Овај аспект рада посебно је важан за период предстојеће реконструкције Музеја када ће изложбена делатност у самој институцији бити отежана или сасвим онемогућена.

- Гостујућа изложба МАУ у Свилајнцу „Духови Африке – ритуална западноафричка уметност“, Центар за културу, Свилајнац, 21.3–11.4.2024, аутор изложбе: Александра Продановић Бојовић

- Гостујућа изложба МАУ у Пријепољу „Духови Африке – ритуална западноафричка уметност“, Музеј у Пријепољу, 15.5 – 1.7.2024, аутор изложбе: Александра Продановић Бојовић

- Гостујућа изложба МАУ у Књажевцу „Кад престанеш да ме чешљаш, престаћу да те мрзим“ - изложба фотографија Катарине Радовић, Завичајни музеј Књажевац, 17.10 - 15.11.2024, кустос изложбе: Ивана Војт

- Италија, Венеција - посета 60. Венецијанском бијеналу „Странци Свуда“, 17-20.04.2024, др Ана Кнежевић са сарадницом др Лином Џуверовић - истраживачки пројекат.

- Пољска, Гдањск - „(De)Colonization – Horizontal Strategies“ – Академија лепих уметности, излагање Ана Кнежевић, кустос и Емилиа Епштајн, виши кустос на тему „The Curious Case of the Museum of African Art in Belgrade: A brief History of Exhibition Practices and Thoughts on Decolonization“ (09.05.2024)

- Румунија, Сучава - Изложба „Tribala Arta Africana“, Историјси музеј, Марија Милош, виши кустос и Александра Гачић, кустос, учествовале су на отварању прве изложбе посвећене афричким уметностима у Румунији (11.07.2024)

- Алжир – посета Националном музеју Муџахида у Алжиру, припрема меморандума о сарадњи са Националним музејом бораца у граду Алжиру, уз посету другим институцијама културе и музејима у Алжиру, Орану, Тимушенту и Бени Сафу, Марија

Алексић, директор, др Намања Радоњић, др Ана Кнежевић, кустос (17-21.08.2024)

- Танзанија, Занзибар, Дар ес Салам – истраживачка посета стручњацима, уметницима и институцијама за изложбе „Канга – тканине које говоре“ и „РециАрт – уметност отпада“, Александра Продановић Бојовић, виши кустос и Ивана Војт, кустос (26.09-08.10.2024)

- Хрватска, Загреб – „Бочне архиве МАУ“ – предавање и радионицу одржале др Ана Кнежевић, кустос и Емилиа Епштајн, виши кустос у Музеј сусједства Трешњевка у сарадњи са Блок колектив (6.11.2024)

- Русија, Москва - конференција Савремена историја: искуство разумевања и музејске презентације у руској и иностраној пракси. Организатор конференције Одсек за музеологију Факултета хуманистичких наука, Москва – Милица Наумов, кустос, излагала на тему – „Несврстани свет у простору музејског сећања“ у Музеју савремене историје Русије/Одсек за музеологију Факултета хуманистичких наука Москва (11-12.11.2024)

- Русија, Москва – учешће на конферецији Светски трендови и музејска пракса - Одсек за музеологију Факултета хуманистичких наука, Милица Наумов, кустос: „Распакивање музејске архиве – ка већом доступности и употребљивости архиве Музеја афричке уметности“, *on line* конференција (27-28.11.2024)

II ПРОГРАМСКИ КОНЦЕПТ АФРО ФЕСТИВАЛА 2024.

Афро фестивал је културна манифестација која се од 1997. једном годишње организује у Музеју афричке уметности током јуна. Овај фестивал представља јединствен догађај, како у нашој земљи тако и у ширем региону. Уз популарне програме Афрички базар и Дурбар, као и учешће бројних сарадника – стручњака, предавача, професора, студената, пријатеља Музеја – организују се изложбе и предавања, различите презентације и филмске пројекције, разговори и трибине о уметности и културама Африке, музичке, плесне и ликовне радионице, као и јавна вођења кроз поставке Музеја. Најзначајнији дан Фестивала је Дурбар – дан пријатељства, музике и плеса када се у пријатном екстеријеру, у башти Музеја, слави афричка музика, плес, уметност и занати уз љубазну подршку афричке дипломатске заједнице у Београду. Посебно аранжирани штандови са предметима уметничке и занатске производње, доприносе духу фестивала који на незабораван начин дочарава културну ризницу Африке.

5. Посећеност програма	2023.	2024.
Укупан број посетилаца	16.002	16.236